

Iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteiden muuttaminen 1.8.2025 alkaen

Kasvun ja oppimisen lautakunta 08.04.2025 § 35
8070/12.01.03.01/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
opetusjohtaja Silja Silvennoinen, puh. 044 718 4003
perusopetuspäällikkö Mika Kuitunen, puh. 044 718 5151
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että 1.8.2025 alkaen:

a. Iltapäivätoimintaa voivat hakea 1. vuosiluokan, 2. vuosiluokan oppilaat, erityisen tuen oppilaat 31.7.2025 saakka ja 1.8.2025 alkaen muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetut oppilaat. Toimintaan haetaan sähköisesti helmikuun ja toukokuun hakuaikoina. Uusi ryhmiä ei perusteta toukokuun jälkeen.

Toukokuun jälkeen iltapäivätoiminnan ryhmiin voivat hakea Kuopioon kesken lukuvuoden muuttavat 1. vuosiluokan, 2. vuosiluokan oppilaat, erityisen tuen oppilaat 31.7.2025 saakka ja 1.8.2025 alkaen muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetut oppilaat, joilla kohdan c. kriteereihin on tullut muutos toukokuun jälkeen. Toimintaan haetaan paperilomakkeella.

b. Ryhmä perustetaan niille maaseutualueen kouluille, joille hakuaikoina on tullut vähintään kuusi 1. vuosiluokkien oppilaan hakemusta ja niille kaupunkialueen kouluille, joille hakuaikoina on tullut vähintään kaksitoista 1. vuosiluokkien oppilaan hakemusta.

Jos oppilasmäärä vähenee kesken lukuvuoden alle ryhmän perustamiskriteerin, ryhmä voidaan lakkauttaa tai yhdistää toisen ryhmän kanssa.

c. Iltapäivätoiminnan ryhmät muodostetaan kohdassa b. mainitulla tavalla siten, että kaikki hakuaikoina hakeneet 1. vuosiluokan oppilaat saavat paikan. Ryhmiin mahdollisesti jäljelle jäävät paikat osoitetaan erityisen tuen oppilaille 31.7.2025 saakka ja 1.8.2025 alkaen perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille ja 2. vuosiluokan oppilaille seuraavassa järjestyksessä.

Maksimiryhmäkoko on 20 oppilasta / aikuinen mutta ryhmäkoko vaihtelee riippuen ryhmän oppilaiden tuen tarpeista ja käytettävissä olevista tiloista.

Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ryhmissä ryhmäkoko on pienempi

- erityisen tuen oppilaat 31.7.2025 saakka ja 1.8.2025 alkaen muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä mukaista oppilaskohtaista tukea saavat oppilaat, jotka ovat oikeutettuja vammaispalvelulain määrittelemään lyhytaikaiseen hoivaan
- erityisen tuen oppilaat 31.7.2025 saakka ja 1.8.2025 alkaen muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä mukaista oppilaskohtaista tukea saavat oppilaat
- 2. vuosiluokan oppilaat erikseen arvioitavien lääkärinlausuntoon perustuvien painavien terveydellisten syiden perusteella, esimerkiksi vaikea diabetes, epilepsia tai vaikea sydänsairaus
- 2. vuosiluokan oppilaat erikseen arvioitavien viranomaislausuntojen perusteella huollollisin syin
- 2. vuosiluokan oppilaille huoltajien työstä tai opiskelusta aiheutuvaan

iltapäivätoiminnan tarpeeseen huoltajan toimittamien tositteiden perusteella

- muut 2. vuosiluokan oppilaat

d. Iltapäivätoimintamaksun määräytymisperuste muuttuu tuntiperusteisesta päiväperusteiseksi.

Päätös

Käydyn keskustelun kuluessa varajäsen Kalle Hirvonen esitti, että esitys hylätään. Esitys raukesi kannattamattomana.

Jäsen Henna-Riikka Pitkänen esitti, että:

a. muutetaan maaseutukoulujen iltapäivätoiminnan ryhmien alarajaksi 4 lasta: " Ryhmä perustetaan niille maaseutualueen kouluille, joille hakuaikoina on tullut vähintään neljä 1. vuosiluokan oppilaiden hakemusta ja niille kaupunkialueen kouluille, joille hakuaikoina on tullut vähintään kaksitoista 1. vuosiluokan oppilaiden hakemusta.", sekä

b. poistetaan päätöksestä kohta "Jos oppilasmäärä vähenee kesken lukuvuoden alle ryhmän perustamiskriteerin, ryhmä voidaan lakkauttaa tai yhdistää toisen ryhmän kanssa".

Jäsen Kari Loponen kannatti Henna-Riikka Pitkäsen tekemää muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus, josta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toteutetaan nimenhuutoäänestyksellä siten, että esittelijän päätösehdotus on 'JAA' ja Henna-Riikka Pitkäsen ehdotus on 'EI'. Puheenjohtajan esitys äänestystavasta hyväksyttiin yksimielisesti.

Nimenhuutoäänestyksellä suoritettussa äänestyksessä annettiin viisi JAA-ääntä (Sääski, Hakala, Husso, Kähkönen, Pirinen) ja kuusi EI-ääntä (Loponen, Sahlberg, Pitkänen, Sutinen, Hirvonen, Savolainen). Näin ollen puheenjohtaja totesi, että jäsen Henna-Riikka Pitkäsen tekemä muutosehdotus tuli kasvun ja oppimisen lautakunnan päätökseksi.

Muilta osin kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän tekemän päätösesityksen.

Selostus

Perusopetuslain 8 luku, 48 b § mukaan kunta päättää iltapäivätoiminnan laajuudesta. Kuopion kaupungin hallintosäännön 34 §:n mukaan kasvun ja oppimisen lautakunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteista. Kasvun ja oppimisen palvelualueiden toimintasäännön 11 § mukaisesti iltapäivätoiminnan suunnittelija tekee päätöksen toimintaan otettavista oppilaista sekä tekee päätökset maksuvapautuksista sekä toimintamaksujen puolittamisesta. Iltapäivätoimintaa toteutetaan valtakunnallisen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden 2011 mukaan.

Iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteita on syytä päivittää ulkoisten muutosten sekä Kuopion kaupungin talouden tasapainotus- ja sopeutustarpeen vuoksi 1.8.2025 alkaen.

Aiemman toimintamallin mukaan seuraavan lukuvuoden iltapäivätoimintaryhmät on muodostettu helmikuun hakuaikana tulleiden hakemusten perusteella. Lisäksi kaikkien luokka-asteiden huoltajille on järjestetty mahdollisuus hakea toimintapaikkaa jatkuvasti sähköisesti Wilman tai

paperisella lomakkeella. Päätökset iltapäivätoimintaan ottamisesta on tehty tiettyinä aikoina hakemusten saapumispäivän mukaan. Hakuaikojen ulkopuolella hakeneita lapsia on jouduttu ottamaan ryhmiin, minkä vuoksi uusia ryhmiä on jouduttu perustamaan kesken lukuvuoden.

Tämä on aiheuttanut jatkuvaa hallinnollista ja uudelleenorganisointityötä, vaikeuttanut ryhmien toimintaa ja johtanut ennakoimattomaan kulujen kasvuun kesken lukuvuoden. Kasvun ja oppimisen lautakunnalle esitetään, että hakeminen iltapäivätoimintaan toteutetaan seuraavasti:

- 1. vuosiluokan oppilaille helmikuun ja toukokuun hakuaikoina sähköisesti.
- 2. vuosiluokan oppilaille ja erityisen tuen oppilaille / perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille toukokuussa sähköisesti. Huoltajien tulee toimittaa tarvittavat liitteet opetuspalveluihin. Puutteellisia hakemuksia ei käsitellä.

Jatkossa ryhmä perustetaan niille maaseutualueen kouluille, joille hakuaikoina on tullut vähintään kuusi 1. vuosiluokan oppilaiden hakemusta ja niille kaupunkialueen kouluille, joille hakuaikoina on tullut vähintään kaksitoista 1. vuosiluokan oppilaiden hakemusta. Toukokuun jälkeen uusia ryhmiä ei perusteta.

Toukokuun jälkeen kaupungin ryhmiin voivat hakea Kuopioon kesken lukuvuoden muuttavat 1. vuosiluokan oppilaat sekä 2. vuosiluokan oppilaat, joilla kohdan c. kriteereihin on tullut muutos toukokuun jälkeen. Muuttavien oppilaiden ja 2. vuosiluokan oppilaiden huoltajia ohjataan hakemaan iltapäivätoimintapaikkaa paperilomakkeella.

Jos kouluun ei muodostu iltapäivätoiminnan ryhmää, iltapäivätoimintaan hakeneille ja oikeutetuille oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua muun kuin oman koulun ryhmän toimintaan. Oppilaan osallistuessa tällaiseen muun koulun ryhmän toimintaan, huoltaja vastaa siirtymisestä toiseen kouluun ja iltapäivätoiminnan päätyttyä kotiin.

Nykyisten toimintaperiaatteiden mukaan ryhmä on jouduttu perustamaan, vaikka koulussa olisi vain yksi iltapäivätoimintaan osallistuva oppilas. Tavoitteena on, että jatkossa kouluihin muodostuu kustannustehokkaat ryhmät. Kuopion talouden tasapainotusohjelmassa ja talousarvio 2025 esityksessä iltapäivätoiminnan tuli sopeuttaa toimintaa ja tällä muutoksella voidaan luopua pienimmistä ryhmistä. Lukuvuonna 2024–2025 on toiminut ryhmiä, joissa on 1–4 oppilasta.

Ulkoisia muutostarpeita ovat perusopetuksen oppimisen tuen lainsäädännön muuttuminen ja hyvinvointialueiden perustamisesta syntyvät muutostarpeet. Aikaisemmin Kuopion kaupunki on järjestänyt iltapäivätoimintaa 1. vuosiluokan oppilaille sekä oppilaille, joilla on erityisen tuen päätös. Lisäksi, jos ryhmissä on ollut tämän jälkeen tilaa, vapaita toimintapaikkoja on tarjottu 2. vuosiluokan oppilaille. Perusopetuslaista poistuu 1.8.2025 alkaen erityisestä tuesta tehtävä päätös ja se korvataan oppilaskohtaisilla tukitoimilla.

Oppilaskohtaisen tukitoimenpiteiden päätöskriteerit eroavat nykyisestä erityisen tuen päätöksestä, joten sitä ei enää ole mahdollista käyttää perusteena iltapäivätoimintaan ottamiselle nykyisellä tavalla.

Valtaosa vaativaa erityistä tukea tarvitsevista 2.–9. vuosiluokan oppilaista tarvitsee jatkossakin huolenpitoa ja toimintaa iltaisin koulupäivän jälkeen.

Jos vaativaa erityistä tukea tarvitseva lapsi tai nuori on oikeutettu vammaispalvelulaissa määritellyyn lyhytaikaiseen huolenpitoon, eikä mahdu Kuopion kaupungin järjestämään iltapäivätoiminnan ryhmään, Kuopion kaupunki voi hyvinvointialueen pyytäessä osallistua toiminnan järjestämiseen. Toimintaa voidaan järjestää esimerkiksi samalla periaatteella kuin vammaisten lasten lomahoidon järjestäminen Kuopiossa tai Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen hyvinvointialueen yhteistyössä toteuttama VERTTI-toiminta.

Tällä hetkellä iltapäivätoimintamaksun määräytymisperuste on tuntiperusteinen. Nykyinen tuntiperusteinen määräytyminen vaatii tarkkaa, yksityiskohtaista kirjaamista iltapäivätoiminnan lapsiryhmissä, mikä on poissa lasten ohjaamisesta ja heidän kanssaan työskentelystä. Lisäksi osallistumistuntien ja laskutuksen tarkastaminen opetuspalveluissa on hidasta ja virheiden mahdollisuus on suurempi kuin maksun määräytyessä päiväperusteisesti.

Verrokkikaupunkien mallin mukaisesti iltapäivätoimintamaksun määräytymisperusteeksi esitetään 1.8.2025 alkaen seuraavaa

- Jos lapsi osallistuu toimintaan yli 12 päivää kalenterikuukaudessa, on kuukausimaksu 160 euroa
- Jos lapsi osallistuu toimintaan enintään 12 päivää kalenterikuukaudessa, on kuukausimaksu 120 euroa

Muutos saattaa lisätä osan perheiden kustannuksia, mutta maksuvapautuksen perusteena olevien tulorajojen viime vuosien nousu huomioi paremmin pienituloisten perheiden tilanteen. Muutos saattaa lisätä hieman tuloja Kuopion kaupungille ja sitä kautta tukea talouden tasapainottamista sekä talousarvio 2025 tavoitteita.

Hallintolain 41 §:n mukaan, jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon ja muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla.

Iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteiden muutosesitykseen liittyvästä kyselystä tiedotettiin Wilma-tiedotteella, kaupungin [www-sivuilla](http://www.sivuilla) ja somessa sekä sähköpostitse palveluntuottajille 24.3.2025. Tiedotteessa kerrottiin, että kuntalaisilla on mahdollisuus kommentoida kasvun ja oppimisen lautakunnalle tehtävää päätösehdotusta iltapäivätoiminnan järjestämisperiaatteiden muuttamisesta, joka astuu voimaan 1.8.2025. Kyselyssä oli esitelty keskeisimmät muutosehdotukset. Koko esitys oli luettavissa kyselyssä olleesta linkistä. Kysely oli avoinna 24.2.-7.3.2025 ja avoimiin kysymyksiin vastattiin anonyymisti.

Kysymykset olivat:

1. Toimintaan hakeminen
2. Ryhmän muodostamisen kriteerit
3. Toimintaan ottamisen kriteerit
4. Vammaispalvelulain piiriin kuuluvien perusopetuksen 2.–9. luokan oppilaiden iltapäivätoiminnan järjestäminen
5. Toimintamaksun määräytymisperuste
6. Muita kommentteja esityksestä

Kyselyyn tuli yhteensä 128 vastausta.

Kysymystä 1 kommentoi yhteensä 68 vastaajaa, joista kolmannes toivoi yhtenäisiä hakuaikoja ja sähköistä hakua kaikille.

Kysymystä 2 kommentoi yhteensä 85 vastaajaa. Eniten vastaajia huolestutti lapsen kuljettaminen toisen koulun iltapäiväryhmään kesken päivän, mikäli ryhmää ei muodostu omaan kouluun.

Kysymystä 3. kommentoi yhteensä 64 vastaajaa ja suuri osa vastaajista toivoi, että iltapäivätoimintaa tulisi järjestää kaikille 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä erityisen tuen oppilaille.

Kysymykseen 4. tuli yhteensä 42 kommenttia ja niissä korostui toive Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja Kuopion kaupungin välistä saumatonta yhteistyötä toiminnan järjestämisessä sekä perheiden arjen sujuvaa turvaamista.

Kysymykseen 5. tuli yhteensä 68 kommenttia. Lähes puolet vastaajista piti asiaa huonona ja 10 vastaajaa piti maksua liian korkeana. Vastaavasti 10 vastaajaa kannatti esitystä.

Kysymykseen 6 tuli 64 kommenttia, joissa otettiin kantaa koko esitykseen. Lähes kolmasosa vastaajista ei kannata esitystä ja seuraavaksi suurin ryhmä kommentoi järjestämiseen liittyviä asioita.

Vaikutusten arviointi

Jatkossa ryhmä muodostetaan kouluille, joille muodostuu järjestämisperiaatteiden mukainen ryhmä. Ryhmä perustetaan niille kouluille, joille hakuaikoina hakeneita ja iltapäivätoimintaan otettuja 1. vuosiluokan oppilaita on maaseutualueella olevassa koulussa vähintään kuusi oppilasta ja kaupunkialueella olevassa koulussa vähintään kaksitoista oppilasta. Ryhmiin mahdollisesti jäljelle jäävät paikat osoitetaan niille erityisen tuen oppilaille / perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille ja 2. vuosiluokan oppilaille, jotka täyttävät toimintaan ottamisen kriteerit.

Iltapäivätoimintaa ei järjestetä jatkossa kaikille 2.–9. vuosiluokkien erityisen tuen oppilaille / perusopetuslain 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille, vaan em. oppilaat voivat osallistua toimintaan, mikäli ryhmässä on tilaa.

Jos vammaispalvelulaissa määritellyn lyhytaikaiseen huolenpitoon oikeutettu lapsi tai nuori ei mahdu Kuopion kaupungin omaan iltapäivätoiminnan ryhmään, Kuopion kaupunki voi hyvinvointialueen pyytäessä tehdä yhteistyötä toiminnan järjestämisessä.

Toukokuun jälkeen uusia ryhmiä ei muodosteta. Vaikutus on negatiivinen, mutta se koskee vain pientä osaa lapsia ja kohtelee alueita yhdenvertaisesti.

Toimintaan ottamisen kriteereiden tiukentumisella on vaikutus Kuopion kaupungin toteuttamiin iltapäivätoimintaryhmien määrään ja sitä kautta suora positiivinen vaikutus kaupungin talouteen (henkilöstömenot, tilakustannukset).

Iltapäivätoiminnan järjestämisperiaatteiden muutoksella sujuvoitetaan ja kehitetään toimintaa sekä lisätään ohjaajien aikaa lasten kanssa työskentelyyn.

Liitteet

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointilomake Iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteiden muuttaminen 1.8.2025 alkaen
Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien varaaminen iltapäivätoiminnan järjestämisperiaatteiden muutoksista(1-128)_kooste vastauksista (ei julkaista)